

SLOVENSKI NAROD.

Naša vsak dan, izvzema ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrt-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 30. avgusta.

Če prav ne radi, ipak moramo denes zopet, namestu da bi o stvarih in načelih govorili, o domačih zadevah izpregovoriti mirno besedo. Kdor vzame zadnji broj „Gospodarja“ in „Novic“ v roke, ta bode videl, da so začeli neki (ne vsi) duhovniki, in pa tisti kateri duhovnike rabijo za svoj osebni vpliv, — davji boj, črno vojsko na nas svobodomiselne narodnjake, posebno na „Slovenski Narod“ in „Tednik“ in pa na vse one može, o katerih vedo in vidijo, da so delavni za svoje prepričanje v narodno-slovenski stvari. Zlasti če človek „Sl. Gospodarja“ v roko prime in vidi to divjo strast, to fanatično sovraštvo, ki veje iz vseh strani tega lističa, pa poleg tega ve, da sami duhovniki, oznanjevalci krščanske ljubezni, uredujejo, administrirajo, širijo in kolportirajo ta list — ta ne more naših razmer veseli biti. In če kdo po drugi strani pogleda, s kako brezobzirnostjo nas narodnjake napada na svojo starost dr. Bleiweis v „Novicah“, da kaže v svojem listu neizmerno več poguma in ognja proti nam nego kedaj proti protivnikom naše narodnosti — da nas denuncira kot „brezverce“ on, ki je sam prvi prorokoval, da bo „farje“ zavrgel, kadar jih ne bo več potreboval za narodno politiko, ta mora reči, da nas in inteligentni narastaj čaka še mnogo dela, predno iztrebimo te bolezenske snovi iz politično - narodnega gibanja.

Temu nasproti nij treba od naše strani drugega, nego vztrajnosti, miru in delavnosti. Kar smo izpovedali že dostikrat, ponavljali bomo vedno in naši prijatelji naj to povsod med narodom širijo: hinavstvo je, da je od naše strani, ali od katere koli „vera“ v nevarnosti. Vero ima slovenski narod in nihče mu je ne jemlje. Zdaj nij Turkov v deželi,

zdaj ne gre boj za vero. Saj je Kristus zatrdil, da njegove cerkve ne bodo premagale ni peklena vrata. A za našo narodnost, za slovanstvo nam tega nihče nij zatrdil. Samo naša narodnost in naša svoboda je v nevarnosti. To imamo rešiti. Za to se imamo poganjati. Če boste „za vero“, katere živ krst ne jemlje in je vzeti ne more, na straži stali, narodnost pa v drugi vrsti pustili in še perfidno in brezobzirno po onih mahali, ki so na braniku naše v največji nevarnosti stojče svetinje, — podobni ste, o „pravnarji“! onemu Ribničanu, ki je vedel, da je izgubljeni konj v tej dolini, pa ga je šel vendar v ono drugo iskat, tako da mu ga je med tem volk snedel.

A zdaj, v hrupu in ognju boja, bilo bi zastoj prigovarjati našim protivnikom. Za to nekoliko reči prijateljem naše stvari. — Mi liberalno-narodni svojega klerikalnega domačega protivnika nikakor ne smemo prenehati ceniti, a isto tako ga ne smemo precenjivati. Dolgo so klerikalci pri nas pili iz narodne moči, narodni program je predolgo podpirali njih stanovske težnje; tako so moč zadobili in jo bodo še imeli. Za to je treba na naši strani delati in podpirati vse, ki delajo. Naša ideja, kakor vsaka pravična stvar, je sama po sebi močna. Mi, v centru, vidimo, da napreduje okolo in okolo. Pridobili smo že v tem kratkem času mnogo življev, ki so že bili odpali, ker so mislili, da naša narodnost in nazadnjaštvo — je identično. Pridobili bomo čedalje več nazaj. In tudi v prostem narodu se po mnogih krajih svoboden duh veseleje razvija, nego smo mi sami upali. To vse nam daje pogum. Že moremo reči, da smo kot stranka nepremagljivi — tudi ko bi precej zdaj nikjer ne zmagali — kar pa mogoče nij, da ne bi.

Ali ravno to, ker naši protivniki s tako

strastjo delajo proti nam, ne smemo sami v sebe toliko zaupati da bi križem roke držali. Stranka svobodomiselnosti mora na Slovenskem napredovati in se množiti. Stranka onih, ki narod demoralizirajo, ki napovedujejo vojsko vsej inteligenciji in zdravemu razumu, mora padati. Za to je treba, da vsak posamezen prijatelj naših misli dela. V prvi vrsti naj pa podpirajo vsi naš organ, naš dnevnik „Slovenski Narod“. Naj vsak prijatelj našega lista skrbi še za enega podpornika, to je zanj mala skrb, a za nas mnogo koristi, potem se bomo mogli povečati in delavnost razširiti. Isto tako naj se med kmete „Tednik“ širi; daje to za nas koristno, to kaže divje tuljenje onih na „T.“, ki bi nas vse v žlici vode vtopili, ko bi mogli. Sicer moremo povedati, da sta obadva lista po zanesljivih svobodomiselnih naročnikih že osigurana, in vsi bedasti napadi dr. Bleiweisa in Kluna na „narodno tiskarno“, so le „pobožne želje“ teh gospodov. Ali kolikor bolj se organi ene stranke napadajo, tem bolj je treba udom te stranke, da jih podpirajo in širijo in pa da protivne organe izpodrivajo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. avgusta.

Od enega najodličnejših članov **poljske** opozicije je sprejel češki „Posel z Prahy“ list, v katerem Poljak poudarja potrebo, da so v državopravnih rečeh vsi anticontralisti edini, posebno pa, da se Poljaki in Čehi zedinijo. Za to naj se zdaj pred volitvami nikjer med opozicijo ne zaveže nobena stranka za ali zoper udeleženo rajhs-rata. Vsaka proticentralistična stranka naj se pa zaveže, da ne bode v tem glavnem vprašanju delala na svojo pest, temuč še le izvoljeni federalistični poslanci imajo skupaj

Listek.

Nedeljska pisma.

XII.

In denes je zopet nedelja. Po lepejši domovini, ki je tako strašno pobožna, da po vseh njenih krajih „cerkvice bele po holmih stojé“ — pojó denes zvonovi, in povsod, iz bližnjega in iz daljave romajo verni ljudje v farno cerkev, kjer jih pričakuje dušni pastir z uže dva dni naučeno pridigo. Starke po potu črez zóbe vlečejo tega ali onega, starci govoré modrovaje o raznih težavah, fantje in dekleta imajo ljubezenske skrivnosti, dečki se tepó — tako gredo vsi k službi božji; mej tem pa sije solnce — sè stolpa pak se glasi dobrodejno vbrani don zvonov — dolgo odmevajoč od loga do loga.

Včasí, v prešlih letih sem tudi jaz stal

tam gori v visokem stolpu — in svet pod mano je bil tako cvetoč kakor je sedaj — pa vendar je bilo vse drugače, nego denes. Denes pa sedim kraj gozda in — sanjam; pustil sem mašo in njeno poezijo, pustil pridigo in njeno moralo — sedaj sanjam.

In Vi, blaga moja gospica, Vi veste, kakov osrečevalni čut vzbujajo take sanjarije, vsaj sva včasí v mladih letih, sede tam na zelenem holmu, ki se tako krasno dviga iz valov deroče Save, sanjarija oba o prihodnosti in njenej sreči — in vesela in zadovoljna sva bila; — denes pak, ko se nij še uresničila nobena onih želja, denes sanjam jaz le o minolih časih, — in Vi, krasna gospica? — Vi pojdete denes v cerkev — in čuli boste govor mladega vnetega kaplana, ki bo dejal: „Ljubite se med soboj!“ — Ha, ha, ha, ljubite se med soboj! — Da, tako je govoril pred kmalu dva tisuč leti

oni največji junak, ki je v prah podrl sè svojim naukom vse one poetične bogove in boginje, ki jih je bila rodila napredujoča kultura v podporo svojega obstanka. Za onim pa, ki je učil ljubezen, so prišli drugi, rekoči da so njegovi; pa oni so morili in žgali, bičali in topli — obrekovali in sovražili, — in vse to iz ljubezni — vsaj kogar gospod ljubi, — ga tepe. —

In dan denes, ko je postalo sveto vse, kar je koristno, dan denes bi moral stopiti zopet duhoviti junak pred človeštvo, izruvati bi moral najvišjo cedro libanonsko in udariti ž njo po svetu, da bi se pretresel od kitajskih planin do tibega morja, in govoriti strmečemu človeštvu: „Ljubite se med soboj!“

Pa vsaj bi vse to nič ne pomagalo! „Cvenk in žvenk“ to je dan denes geslo, in prvo pomeni menda tolarje, drugo pa cekine, obeh pak ravno sedaj primanjkuje pri nas —

priti in odločiti. Večini bi se morale potlej manjšine podvreči. Možnost, da vsi federalisti gredo v rajhsrat, ni izključena. — Tako Poljak. Češki list pravi, da je s tem zadovoljen — a misli, da bi večina bila proti pošiljanju. Drugi zopet sodijo, da bode večina, vsled premenjene situacije, za udeležanje državnega zbora.

V **Krakovi** na Gališkem je cela kopa kandidatov, ki se potegujejo za mandat v državni zbor v mestu Krakovskem. Največ upanja ima dr. Ziblikievič. Židovi pa hočejo kandidirati dr. Samelsona. Minister Ziemiakowski je dobil od volilnega odbora Kolomejskega mesta vabilo, naj prevzame kandidacijo v Kolomejskem volilnem okraju.

Na **Gališkem** so okrajni glavarji občinskim predstojnikom ukazali, da morajo imenike volilcev do 1. septembra predložiti.

V **Ivaniču na Hrvaškem** je bil 28. avg. narodni kandidat dr. Šram za poslanca izvoljen. „N. F. P.“ poroča, da so vsled naprave centruma iz narodnjakov in unionistov, kateremu je tudi Ladislav Pejačević pristopil, nekateri narodnjaki, med temi Racki iz kluba narodnih poslancev izstopili. Škof Strosmajer baje ne pride k tej sesiji deželnega zbora.

Vnanje države.

Francoski list „Pays“ pravi, da se bodo bonapartisti zvezali z republikanci, ako ti sprejmo ideje plebiscita. Prince Napoleon je zdaj v Livornu.

Nemški vojaki zapusté do 15. septembra Verdun.

Chambordovci so skovali neko adresu do pobožnega Frohsdorfskega puščavnika, ki so mu jo mislili poslati v dokaz udanosti, menda za to, ker si je pridobil take zasluge za oproščenje francoske dežele od Nemcev in za plačanje milijard. To addresso mislijo Chambordu takoj poslati, da le nemški vojaki odido, in sicer kot izraz „javnega mnenja“. A „Rép. française“ je po naključju vjela koncept addresso, ter ga objavila svetu. Potuhneni klerikalci se menda niso še nikdar tako blamirali.

Španski finančni minister se dogovarja s španskimi in tujimi kapitalisti zaradi velikega posojila, da bi plačal vojne stroške in zapadle kupone.

Voditelj španskih Karlistov, Lizaraga gre s 3000 možmi v pomoč bandam, ki Estello obsedajo. Santa Pan je natepel pred Estello Karliste, ki so šteli 8000, se postavil na njih mesta, ter jim vzel nekaj konj in precej blaga. Sploh trpé Karlisti velike zgube. Don Karlos je bil sam poveljnik.

Karlisti so objavili razglas, v katerem se smrtno kaznijo žugajo občevarju z želez-

nico s Francosko. Isto tako se bodo postreljali oni, ki mislijo telegraf popraviti.

Italijanski ministri se vrnejo kmalu v Rim. Kralj je odpotoval iz Turina v Florenco, prince Napoleon pa na Francosko.

Grška kraljica je prišla 28. avgusta v Trst, in je obiskala tam grško nezedinjeno cerkev, kjer jo je občinstvo navdušeno sprejelo. 29. zjutraj je odšla na Dunaj.

Brunšviški sodnijski predsednik, dr. Trieps je odšel v Genevo, da se potegne tam za pravice vojvode Viljema, kar se tiče zapuščine njegovega brata.

Pruska vlada je obsodila škofa Ledohovskega na 200 tolarjev kazni, ali, če rajši hoče, 4 mesece zapora. Škof Koett je obsojen na 400 tolarjev.

Nemški državni zbor se to jesen gotovo skliče.

Turški divizijski general Mehemed-Alid-paša je dobil povelje, naj z grškimi poveljniki Dachli in Djira vred deluje proti lupežnim četam v Tesaliji.

Dopisi.

Iz Rake 17. avg. [Izv. dop.] Na dopis sl. c. kr. okraj. šolskega sveta v Krškem 19. avg. t. l. št. 233 se je naročilo, krajnemu svetu na Raki, naj nemudoma naznani, ali se bode letošnje šolsko leto s šolsko veselico ali z navadno šolsko preskušnjo sklenilo. — Krajni šolski svet na Raki se 24. avgusta t. l. snide ter enoglasno sklene, da naj se letos po navadi očitna skušnja vrši, kajti šolska veselica se je že v god šolskega patrona obhajala. — Ob enem je šolski krajni svet sklenil pismena povabila k tej slovesnosti na naslednje gospode odpisati: gospodu župniku, gosp. županu, gospodu Viljemu Pfeiferju kot raškemu posestniku, in občečislanu kandidatu za volitev v državni zbor, na danes 27. dan avgusta. — Dne 27. avg. zbere se šolska mladina ob 1/2 8 uri v šolski izbi, od koder gre s šolsko zastavo v farno cerkev k slovesni sveti maši po številu 209 učencev in učenk.

Zakaj in odkod pride da „vera peša“? vpraša dandenes klerikalec. — In duhovni nam zmirom opovirajo in pravijo narodnjakom: „vero nam bodo vzeli“, na drugi strani pa pravijo: „za vero, dom in cesarja“.

Mi smo prosili gospod župnika, naj bi oznanili naše nameravanje, pa bil je odgovor: „naj beri kliče.“ Tudi se nij vedelo še do 1. ure popoldne poprejšnjega dneva, ali bode sveta maša za prihodnji dan ali

ne; še le ko so večji učenci odšli, se je naznanilo, da se bode k sklepu šolskega leta sveta maša brala. Tudi je to za vero izpodbudno, da, ko so se vsi narodni šolski možje kot udje krajnega šolskega sveta pri šolskem izpitu sešli in nas je tudi gospod Viljem Pfeifer počastil, gospodov duhovnikov nij blizu bilo nobenega. Kje „vera peša“? Kaj si morejo otroci misliti? Le tako naprej, to je rakov pot. —

Šolsko spraševanje se je vršilo po navadi. In kaj mislite, kaj učitelja h koncu doleti? Moral je šolsko mladost po zahtevanju šolskega sveta tudi v krščanskem nauku izpraševati!

Izrekamo tukaj pristrčno zahvalo vsem ndom krajnega šol. sveta, gospodu Pfeiferju, kateri je šolsko mladost v izpodbujo šolskega obiskovanja bogato z raznimi šolskimi rečmi obdaroval, ter mnogo žrtvoval, tako, da se more reči, da je vsak učenec bil ali s knjigami, ali s pisalnimi pripomočki previden. —

Tukaj se očitno kaže, kdo ima srce za šolo in za narodovo omiko, kdo pa ne. Može slovenski, posnemajte naš vrli krajni šolski svet.

Tudi je nam čestiti gospod Viljem Pfeifer obljubil, da nam bode več „pesmaričnih“ knjižič daroval. Za vse mu izrekamo v imenu šolske mladosti pristrčno zahvalo in bog plati. Šolam pa iz dna srca želim mnogo enakih šolskih dobrotnikov.

Iz sevniske okolice na slovenskem Štajerskem 28. avgusta. [Izv. dop.] Če prav volilni shod na Blanici nij bil tako reden in miren, kakor je smel vsak pričakati, kdor tukajšnje mirno ljudstvo pozna, pa je bil vendar takega uspeha za našo narodno-liberalno stvar, da binobena druga agitacija takšnega ne imela. Še sedaj govore kmetje le od tega shoda, jeze se nad onimi, ki so pod komandom Tombakovim skušali motiti zborovanje in se jako vesele, da je „Slov. Narod“ tega nesramnega jezuvita tako vrolo javno oštel. Volitev g. dr. Vošnjaka je v naših treh okrajih čisto gotova, tako mi zagotavljajo vsi upljivni možje in sicer taki, ki so dozdej še vselej bili volilci. In zdaj hočem še eno povedati v karakteristiko onih ljudi, ki so pri shodu kričali: „Proč s šolami!“ V Blanici dozdej še nij redne šole, da si bi tam bila silno potrebna, ker je občina velika in najbližnje šole po dve uri oddaljene. Gospod Lenček, kateri je vselej pripravljen dobro stvar podpirati, sklical je može iz občine skupaj ter jim predložil, da hoče on šolsko poslopje zidati pod tem, da se mu denar brezobrestno v 20 letnih obrokih povrne. Proti temu velikodušnemu predlogu so kričali baš oni ljudje, kateri so pozneje tudi pri volilnem shodu najhuje kričali proti šoli, oni ljudje, katere fanatični duhovniki a la Tombak rabijo in hujskajo.

Iz Trsta 28. avg. [Izv. dop.] Znano je že, da v Trstu mestni magistrat obstoji iz najhujših protivnikov narodne svobode Slovencev, iz Italijanistov, ki so ob enem nasprotniki Avstrije. Nepravičnost vsake vrste, zatiranje vsake neitalijanske narodnosti, to je kinč, katerim se zdanje mestno starešinstvo ponaša. Da ga karakterizujem v pravim svitu, naj omenim, da je letošnje leto izpustilo ogromno število volilcev, iz svojega zapisnika, med temi največ okoličanov, katerim je bil termin za reklamacije 3. avgusta od-

papirja imamo preveč. In meseca majnika, to je bil oni veliki „krah“, ko so papirji padali „wie die Blüthen im Maien“, ko bi bili toliko cunjastih akcij lahko zopet nazaj v stope poslali, je torej bilo papirja veliko preveč na svetu, da si dr. Bleiweis še nij v „Novicah“ krščanske želje izrekel, da bi vendar za božjo voljo tudi akcije „narodne tiskarne“ postale tak ničev papir, sicer je nij rešitve pred tem groznim liberalnim poplavom „mladih.“

Stojva, gospica! Teh svetih prvaških imen ne bi smel v svoja bogokletna usta jemati. Gotovo nemate, ne zamerite gospica, dovolj slovanske omike. Za to naj Vam povem, kak zakon je bil veliki srbski car Dušan v svojem vsem učenejšim juristom znanem „zakoniku“ dal. Tam se bere v §. 173. „Kdor oskube brado vlastelinu ali dobremu človeku, temu se obe roki odsekajo.“ In prvaki so tako krotki in miroljubni in pri- zanašljivi, da bi mi v istini to ljubav storili,

ko bi se še dolgo smukal okolo njih brade; in kaj bi Vi, gospica rekli, ko bi Vam ne mogel več pisati? — To se ve, vse drugače bi bilo, ko bi se držal §. 174. Dušanovega zakonika, v katerem srbski car določuje od besede do besede: „I ako se oskubeta dva sebra (= plebejca, neprvaka) mehoskubine je šest perper (= majhen starosrbsk denar)“. To se pravi, ako bi jaz začel navalivati na kacega „Mladostenca“, katerega so dr. Bleiweis za „vogelfrei“ razglasili in puste vsacemu kaplanu, da v „Novicah“ „brado skube“, potlej bi bil gotovo smel v Šmidovo kavarno h prvaški mizi celo poslati postreška pobirat „mehoskubino“, katera bi bila kljub prvaški znani skoposti utegnila ne mnogo menj obila izpasti, nego ona „mehoskubina“, katero bi bil naš ljubljani prijatelj Klun skupaj zneseno dobil od kuharic in tercijsk, ko bi bil na denarno kazen obsojen.

Baptista.

merjen, oni pa še do današnjega dne, kakor je to laška navada, zapisnikov niso niti videti dobili, da bi se prepričali ali so vpisani ali ne. Ko pa se je slučajno zvedelo za to, onda so se oddale reklamacije nekoliko do 3, nekoliko pozneje z opombo, da volilci niso dobili zapisnikov. A „pravični“ magistrat je zavrnil skoro vse take reklamacije, izgovarjaje se, da je ekspedicija komisarjem poslala ob pravem času knjižice; če jih oni niso razposlali, starešinstvo ne more kaj zato. To je še huje ko v Bosniji. Tu se nema človek nikamor pritožiti, če nij on laške narodnosti. Koliko trgovcev je Trstu Slovencev in Slovanov, kateri plačujejo odstotke in velike davke državi, dajejo svoje sinove v vojake, a voliti nemajo pravice! Pa naj kdo poreče, da je bolje v Trstu nego v turški Bosni? Med mnogimi nevpisanimi volilci je tudi dr. Dorn, kateri se je zaradi tega že na Dunaji v državnem sodišči pritožil, katero je odločno kot krivično spoznalo, da ga magistrat v volilno listo ne vpiše. Ker letos zopet nij bil vpisan, reklamiral je, a v predzadnji seji je bila reklamacija od Lahov zavržena z vsemi proti enemu glasu. Vladni komisar je glasovanje suspendiral. Kaj bo iz tega, ne vemo. — Radovedni smo res, kako bo državno sodišče proti svojeglavnemu magistratu svojo avtoriteto varovalo. „Cittadino“, organ lahonske stranke, je v nedeljo 24. t. m. celi uvodni članek o tem napisal in poudarjal, kdo ima prav, ali dr. Dorn in državno sodišče, ali laški mestni magistrat; „Cittadino“ se izgovarja na pravila mestnega starešinstva, in proti koncu sklepa svoj stavek, da je magistrat po pravih postopal in prav ravnal. — Bog obvaruj, da bi kako slovensko starešinstvo tako ravnalo. Precej bi bilo razpuščen in pod vladni kuratel dejano. V Trstu pa vlada mirno gleda Italijanissime, kateri vidno kažejo največje dejanske simpatije do Italije ter demonstrirajo proti lastni državi. Vladni organi roko drže takemu početju nasproti ter sejejo veter, da bodo enkrat vihar želi. Slovenci v Trstu in v okolici pa se moramo kot najnevarnejše državljane misliti, vzlic temu, da smo zvesti in pripravljeni braniti državo proti vsakakim napadom. Prihodnjič hočem poročati o šolah tržaške okolice in o naših učiteljih. To bode zopet za nekatere, veliko-mameluke in trde lahone kaj, ker se skrivajo za ličino narodnosti.

Iz Oggerskega 28. avg. [Izv. dop.] Mnogo naših municipij, zlasti mnogo naših županij, je teritorialno tako nespretno razprostorjenih, da se njih uprava samo dan-gubno izvrševati more. To uvidevši je naša vlada sklenila, županije kolikor najbolje mogoče arondirati. O načinu tega se denes po vseh naših časopisih razmnozga. Iz raznih mnenj, ki so se o tem predmetu do sedaj zaslišala, more se pa sklepati, da se namerjavano arondiranje ne bo dalo povsod tako izvesti, kakor bi vlada rada, in kakor je splošna želja. Mesto radikalnega izvedenja arondacij županij, skrhila se bo vladna osnova valjda na neznaatne krparije na šarastem plašči naše notranje politične uredbe. O tem pa, da bi se pri arondaciji županij na narodnostne meje kakoršen takšen obzir vzel, o tem še niti govora nij.

Drugi predmet javne diskuzije je fuzija in transfuzija naših političnih strank. O tem „genru“ so naši žurnalisti res pravi mojstri.

V svojih listih porivajo fuzijo in transfuzijo eno v drugo predal gore in predal dole, in na zadnje pridejo v tako konfuzijo, da ne vedo več ne kodi noter, ne kodi ven. Fuzija in transfuzija denes niste nič drugega, nego žurnalističen predmet. Notranjega zrna v tem nij skoro nič.

Orientalno vprašanje, ki bi naš svet najbolj zanimati moralo, razglaba se v naših listih samo tako mimogrede. Tem živahnemu se pa začeli srbski in rumunski listi povodom bosnijskih homatij o njem pisati. Belgradski „Vidovdan“ in tudi zagrebški „Obzor“ svetujeta Bošnjakom, naj ne iščejo pomoči od velevlastij, ampak naj si sami sebi pomagajo, kakor so si Srbi in Greci pomagali, ali z drugimi besedami, naj Bošnjaci javni punt naredijo proti Turkom. „Vidovdan“ izreka pomenljive besede, da Bošnjaci v slučaju ustaje ne bodo osamljeni ostali! Iz turško-filiskega postopanja našega sarajevskega konzula Teodoroviča se da soditi, da je Andrassy v orientalnem politiki še zelo neodločen, ter da je njegov radikalen preobrat glede turske politike še v prvih povojih. Čuje se, da bo Teodorovič iz Sarajeva v Belgrad premesten, Kallay pa iz Belgrada v Atene, v Sarajevo pa baje pride spet korenit Magjar, valjda Kallayjev brat.

Iz zagrebškega sabora nemamo nobenih pravih vestij. Naši državniki se boje, da hrvatski regnikolerci ne bodo v saboru zadostne večine za potrjenje nove nagodbe nakortesevali. Če se bo nova nagodba v hrv. saboru potrdila, se bo to zgodilo samo s pomočjo zaničevanih Rauchijancev, brez njih se bo težko skoz sabornico bugzirati dala. V tem slučaju bodo Rauchijanci zavezniki narodne stranke proti Makančevim Mlado-Hrvatom. To je vendar vredno, da se registruje! „Pesti Naplo“ je poslal posebnega dopisnika v Zagreb. Njegovi dosednji dopisi diše animozno proti narodni stranki. Če se nova nagodba v hrv. saboru potrdi, bodo Magjari na večjem dobičku, nego Hrvati, če se pa zavrže, bodo pa na večji izgubi, nego Hrvati. Magjarskim državljanom mora tedaj bolj na potrjenji nagodbe ležeče biti, nego je Hrvatom.

Domače stvari.

— (Čudno — a ne čudo.) Dr. Bleiweis kluni v „Novicah“, njegov in Costov hlapec kaplan Klun pa v „Vaterlandu“ da bo naša „narodna tiskarna“ falirala. Naj klerikalni sumničniki in škodoželjniki rajši pišejo o svojej „familien“-banki „Sloveniji“, na primer sledeče resnice: Da predsednik banke „Slovenije knez Salm Reifferscheid svojih graščin ne zavaruje pri banki „Sloveniji“, ampak pri tujih tržaških zavarovalnicah, da banka „Slovenija“, tolikrat obečanega kupčijskega oddelka še do sedaj nij uvela, niti ga ne bode iz lahko razumljivih uzrokov, — to je vsakako čudno, nikakor pa čudo. Najbolj čudno — a nikakoršno čudo pa je to, da je banka do sedaj več nego 300.000 gold. sprejela, a da ima v gotovini komaj še kacic 70.000 gold.!! Vse to kljuba vsemu Costo-Ulagovemu „žegnu“.

— (Božji poti ustavljeni.) Minister notranjih zadev, baron Lasser, je vsem namestništvom ukazal, da so božji poti iz zdravilstvenih razlogov začasno ustavljeni, zlasti tudi božji poti v Marijin Cel.

— (Grof Hohenwart.) Iz Notranjskega se nam piše: „Košanski kaplan, Š. Jalen piše v 34. listu za mežnarje in trejale tole: „Vsak Košanec pravi, naš grof pozna naše kraje in vedo za naše potrebe, nihče drug ne bo naš poslanec, kot oni“. Gospod kaplan se je precej zlagal. Govoril sem z možem, ki Košance bolj pozna, nego kaplan Šimen Jalen. Ta me je zagotovil, da Košanci grofa Hohenwarta ne marajo. Spominjajo se namreč še predobro onih časov, ko so mu morali tlako delati na graščini v Ravnah, in ta spomin jim nij sladak.

— (Iz Brežic) nam piše nek prijatelj: Gorostasni lažij, kakor jih ima zadnji „Gospodar“ v svoji strupeni zagrizenosti o volilnem shodu v Blanici nakopičenih, še nijsem nikdar v svojem življenju v nobenem listu čital; kar začudenja so se mi lasje ježili, ko sem premišljeval, kako je vendar mogoče, da se upajo pomaziljeni možje v talarjih tako lagati! Shod se je ravno tako vršil, kakor je to v „Sl. Narodu“ poročano bilo, kar sem pripravljen vsako trenotje pred sodnijo pričati in s prisego potrditi. — Med ostalim je to prav v klerikalnih možjanih rojena laž, da bi bil dr. Zarnik rekel, da fajmoštra nobenega nij, ker doma pri svojih kuharicah ležijo. Jaz sem jako pozorno in z veliko dopadljivostjo njegov govor zvečer poslušal, niti ena beseda mi nij odšla. Povedal nam je dr. Zarnik gorke resnice, osoljene z marsikaterim dobrim dovtipom, ali po „Gospodarju“ oktroiranega dovtipa o fajmeštarskem razveseljevanji on nikdar rabil nij, ker nema navade s tujimi, posebno pa s klerikalnimi peresi lepotičiti se!

— (G. prof. Karel Glaser) iz Ptuja nam piše, da, ako je v dopisu od „Velike Nedelje“ štev. 196 on mišljen pod šifro „G. iz Ptuja“ — se dopisnik vara, če ga meče med „pravnarske“ agitatorje. — Tudi mi nijsmo mislili, da bi bil g. profesor Glaser menjen, ker ga svobodomiselnega moža poznamo.

— (Deželni okrajni živinozdravniki.) Štajerski deželni odbor je imenoval za okrajne živinozdravnike g. Franceta Reindingerja (menda trdega Nemca) za Celje, g. Janeza Wagnerja za Slovenji Gradec in g. Franceta Sorina za Ljutomer.

— (Čitalnica v Rojanu.) K občnemu zboru in volitvam novega odbora se je prav mnogo udov sešlo in voljeni so bili: Kot predsednik g. M. Žvanut (enoglasno), potem za odbornike gg. A. Ružička, J. Leban, M. Kurent, M. Katalan, J. Drašček in D. Kurent.

— (Iz Trsta) se nám 28. t. m. piše: Denes 1/26 popoldne se je pripeljala grška kraljica Olga z dvema sinovoma semkaj, da pohodi Dunaj. Kakor že navadno pri takih prilikah, zbralo se je dosta radovednežev. Osem čilih, snažno oblečenih brodarjev priveslalo je visoko gospodo od ladije na kopno, kompanija vojakov je storila svojo dolžnost, topovi na kastelu in visoki c. k. uradi taisto, in lepa mlada Rusinja se je odvozila v tukajšnjo grško cerkev boga zahvalit za srečen prihod. Nekaj „Eviva“, nekaj „Živio“ se je slišalo, in se videlo, da tukajšni prebivalci na živioklic nijso tako pripravljeni, kakor zmiraj „lojalni Dunajčan“. Sicer pa vročina nevsmiljena — slaba letina — malo vina — malo koruze itd.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.